

UN POLÈMIC PROJECTE QUE AMENAÇA LA COSTA

Benidorm, el port o la platja

A les cales de la serra Gelada la societat anònima Port Benidorm desitja construir un monumental complex portuari que podria esdevenir un dels grans gegants esportius i marítims del Mediterrani. Una tímida però creixent oposició hi està rotundament en contra.

Joan Pomares

Benidorm està orientat al sud i té sempre el sol de cara. La seua florent indústria hotelera, desenvolupada durant els primers anys cinquanta, ha aconseguit albergar, junt amb empreses de Catalunya i de les Illes, el major volum hotelier de l'estat i el seu turisme és considerat en el nostre continent com el de més alt valor social per raó de trobar-se en l'òrbita internacional de classe mitjana que promou i identifica la CEE. Turisme privilegiat amb fort desemborsament econòmic, però, fonamentalment, turisme assequible per a una butxaca mitjana.

Així, doncs, la costa de la Marina Baixa i, en general, la costa sud valenciana ha estat sempre una gran temptació per a l'enriquiment i l'especulació de les construccions costaneres, algunes de les quals, de tan desgallades i antinatural, no han pogut ni ser legalitzades. I Benidorm ha estat per a aquesta voracitat immobiliària un pastís extraordinàriament abellidor, de rendibilitat i beneficis immensos.

La possible construcció d'un port esportiu en la zona nord-est de la ciutat podria obehir a aquesta incontenible especulació del sòl que, en aquest cas, s'aprofitaria d'un dels grans buits amb què compta la vila: la falta d'un port de pesca i esportiu on puguem arrecerar-se les embarcacions d'esplai i la flota pesquera. Solució imperiosa, ja que Benidorm, a pesar de la seua tradició marinera, ha anat perdent quasi per complet les seues barques per falta d'instal·lacions.

Hi ha hagut molts grups empresarials que s'han interessat en la construcció d'un port esportiu ací. Per exemple, un grup financer francès, que intentà realitzar-lo a la platja del Mal Pas, o l'altre, que va voler alçar-

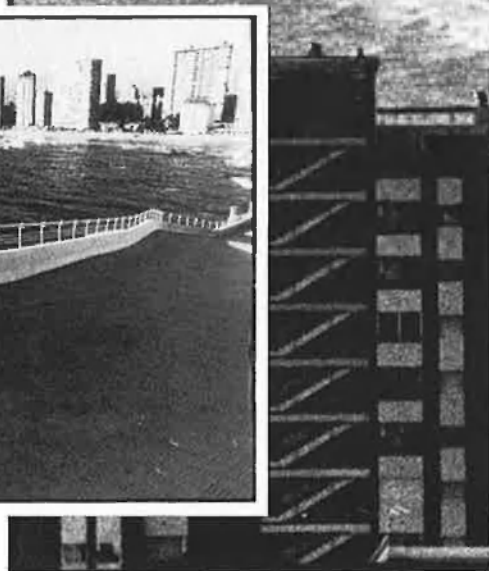
lo en la Cala, o aquell altre que aspirà al Racó, etc. I molts han estat també els projectes de complexos portuaris que foren rebutjats per manca d'aigua potable o per altres raons, però que, sobretot, van haver de desistir i d'abandonar els seus càlculs econòmics davant el rebuig persistent i la propaganda contrària del poble de Benidorm que, des del començament, va comprendre que on l'ubicassen les platges acabarien fent-se malbé. Fins a l'aparició de Port Benidorm, S.A.

«Benidorm, per mil raons», diu la

A la platja de Llevant, el port projectat continuarà atemptant contra una de les millors costes.

propaganda d'aquesta primera societat que, pel que sembla, aconseguirà la fins ara denostada idea portuària. «I una de molt poderosa —afegeix—: ¡el nou port esportiu!» Perquè es diu que Port Benidorm compta per a les futures instal·lacions ni més ni menys que amb mil amarraments a flor d'aigua i 300 a terra. 16.000 metres quadrats entre locals i terrasses, 9.000 metres quadrats per a reparacions, dues grues fixes, tres fossats d'avarada, dues rampes... I gasolinera, línies regulars marítimes, agències de viatge, etc.

Per damunt del PGOU i la naturalesa

El 1984 es presentava el projecte Port Benidorm, justificat pel notable increment d'embarcacions, que, a la costa de la Vila Joiosa, Finestrat, Calp o Altea, arribava el 1985 i, segons dades oficials, a quasi 5.000, de les 40.000 al Mediterrani peninsular. Els terrenys —un total de 30.876 metres quadrats— en els quals potser s'enclavarà Port Benidorm tot just si van costar 16 milions de pessetes. Sobre ells, i entre la punta Pinet i el Bar-

ranc del Tio Ximo, s'escamparà el que podria convertir-se en el major complex portuari i esportiu del Mediterrani occidental. I en el major perill.

Port Benidorm només recollia en principi la construcció d'un port del qual els promotors inicials arribaren a vendre un nombre importantíssim d'amarraments, a un preu que oscil·lava entre mig milió i un milió de pessetes, quan ni tan sols comptaven amb el terreny. La família **Puchades**, propietària de la serra Gelada, a les cales de la qual aniria a raure el complex, els van eixir en competència. Fi-

nalment, s'arribà a un acord pel qual els Puchades entraven a formar part de la societat i en els terrenys de la seua serra es passava a projectar com a complement per a les instal·lacions esportives una urbanització de setanta-cinc habitatges d'alt estànding per hectàrea, com també la configuració d'una gran platja seca de 18.000 metres quadrats, que, situada a l'esquerra del port esportiu, hauria de cobrir-se amb 96.300 metres cúbics d'arena.

Amb aquesta ampliació es coronava el gran tramut portuari, però a cos-

ta de la desaparició definitiva del primitiu projecte del Gran Parc Natural de l'Oest de Benidorm i, sobretot, de burlar la qualificació que la serra Gelada mantenia segons el mateix PGOU: «Zona d'alt interès ecològic, desfavorable per a la construcció per l'acumulació de diversos factors de risc, bàsicament l'erosió per la pluja de terrenys calcaris o el descalçament i els corrents excessius».

És a dir, la gran zona ecològica i natural que l'equip de tècnics municipals havia presentat com a necessària de protecció i salvació pública, antiga propietat del que fou alcalde d'Alacant i ministre d'Estat i de la Governació en la I República, **Eleuterio Maisonnave**, veia així traïda aquesta valoració davant la gran pressió del nou binomi econòmic i immobiliari «Port Benidorm-Urbanització Sierra Helada».

Dos anys i mig podrien durar les obres d'aquest port pel qual s'han interessat empreses financeres de capital suís o libanès i també algunes estrelles de l'esport i que, finalment i cas de construir-se, duria a cap l'empresa francesa SAP, firma especialitzada que és autora del superaristocràtic Puerto Banús de Marbella i d'altres al sud-est francès. Aquesta firma també intervé en els futurs ports andalusos d'Algesires i Benalmádena, els de la Manga del Mar Menor i de Menorca.

Entre els membres i els promotors de la societat anònima PB figuren **Manuel Orts**, president del Club Nàutic de Benidorm i germà de **Tomàs Orts**, ex-membre d'UCD i ara regidor en les files del PSOE; **Javier Ruiz Lafita**, enginyer madrileny, autor del colossal projecte, de qui es diu que «només li queda el títol, ja que ha invertit tots els seus diners en aquest projecte»; **Tomàs García Caselles**, ex-depositari de l'Ajuntament, membre del PSOE i de l'executiva d'arbitris municipals; **Jaime Ronda**, empresari i ex-director d'assegurances, membre de l'antiga burgesia local avui vinguda a menys i qui, segons algunes opinions radicals, es trobaria «en franca decadència i amb la fortuna balafada»; **Esacario Vidal i Vives**, arquitecte valencià que ha treballat repetidament amb la família Puchades, promotora del sector de la construcció i propietària de molts terrenys en la ciutat, família que es troba dividida davant la polèmica obra portuària. El gran patriarca d'aquesta família, **Alfonso Puchades**, va acumular una

gran fortuna en els seus temps d'empresari de la plaça de bous de València, com també la de Múrcia, Alacant i Benidorm, la qual va vendre al municipi del PSOE. Antonio Puchades en seria el màxim interessat; així mateix, els amos del criticat desert-oasi d'Aqualand, etc.

«En aquest assumpte hi ha tota la gent important de Benidorm. Hi ha molts francesos i, sobretot, molts madrilenys que tenen ací casa i xalet», diuen en l'oficina de la societat. Però només l'última part és certa. Perquè la majoria dels empresaris de Benidorm mantenen grans reserves sobre aquest projecte que podria variar substancialment la magnífica i estable economia del poble i que —ja en parlarem més avant— podria llançar a perdre el major banc econòmic dels benidormers: les seues platges, la de Ponent i la de Llevant.

Nacionalistes i científics en contra

Tots els portaveus municipals, llevat d'**Antoni Major**, d'UPV, van firmar en l'ajuntament de Benidorm, fa temps, un document en el qual es reconeixen «els nombrosos avantatges que podria reportar a la ciutat el gran port futur». A partir d'aleshores, l'alcalde, **José Catalán Deus**, va visitar junt amb representants de Port Benidorm diverses instal·lacions d'altres ciutats europees, a fi de promoure intercanvis i de recollir-ne informació. Amb una claríssima predisposició i una gran disponibilitat per al projecte.

Però entrem en el tema més espinos. Parlem del gran perill de la possibilitat d'un atac directe i irreversible, definitiu, per a una de les millors platges del Mediterrani. Perquè, en el centre de tota la discussió i més enllà de l'especulació i l'enriquiment d'uns quants, hi ha el problema més gran: la possibilitat que aquest fragment immillorable de la costa valenciana, boom econòmic i turístic de la ciutat puga quedar destrossat, destruït. El perill que la platja de Llevant es perda.

Perquè la de Ponent viu ja un terrible procés de regressió que ha produït una àmplia desarenització en la zona central, on amb prou feines resten uns quants metres d'amplada i en dos o tres anys la mar podria arribar fins al mateix mur que protegeix els carrers baixos del poble.

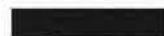
Una pèrdua que tindria, en paraules de **Fernando Paton**, cap provincial

Tomàs Orts, regidor del PSOE.

de Costes del MOPU, «unes repercussions incalculables per a Benidorm. També ha assenyalat que «cal actuar de manera urgent per evitar-ho». La causa, per a aquest especialista, hauria estat la prolongació del vell espigó del port antic. Perquè, segons remarca, «és una característica general que qualsevol obra que modifique la morfologia del litoral supose una acu-

Toni Major, regidor d'UPV.

INCON-D

Miquel Llinares, socialista històric.

mulació accelerada en la zona nord —nord del port en aquest cas— i una erosió accelerada cap al sud».

Com han assenyalat d'altres tècnics, i com la revista de la Marina Baixa, *Canfali* no s'ha cansat de repetir reivindicativament, «el port esportiu pot ser necessari, però en un altre emplaçament», perquè «és automàtic: el port fa una platja meravellosa

Roc Fuster, professional del turisme.

al nord, mentre que al sud acaba llançant a perdre la millor costa».

Les platges de Benidorm obeeixen a un cicle de corrents, que, mitjançant un sistema tancat, distribueix una arena que presenta característiques de composició molt particulars, amb una gran presència sedimentària de partícules de crustacis. La de Llevant és la mare de tota la indústria hotelera. Aquesta és la platja que fonamentalment ha atret els estiuejants i els visitants de mig món i ha aconseguit una fructífera massivitat amb la seua oferta: arena molt neta, aigua d'irisades transparències i, com en el tòpic de les postals, sol concentrat. Si aquesta platja es perdia —i el possible nou port, segons tots els experts, ho anuncia— Benidorm esdevindria un poble més que desapareixeria definitivament de les llistes dels *tour operators*.

Diversos informes científics ja han parlat en aquest sentit. Així, **Eulàlia Santjaume**, del Departament de Geografia de la Universitat de València fou rotunda —«tot port suposa una alteració de la costa»— i el seu company de departament, el catedràtic **Roselló Verger**, la reforçava: «Estem destruint acceleradament el litoral valencià amb la proliferació de ports esportius; en definitiva, modificant la costa». Per la seua part, el MOPU alertava, en els seus estudis interns, això sí, que Port Benidorm podria produir un «autèntic desastre».

La negra llista de l'experiència

Entre espigons, esculleres, dics semisubmergits i altres elements per a la regeneració de les costes, l'estat ha degut gastar-se més de 12.000 milions de pessetes. Això no obstant, el forat ecològic continua necessitant un flux d'inversions permanents, en el qual Benidorm podria arribar a veure's inclòs.

Així, a causa del port de Cambrils, es va trencar el flux sedimentari de les seues platges, de les quals el mar va arrancar les arenes en una extensió de 250 metres. Els espigons continuats foren la solució, però el mar continua arrancant constantment. Les platges catalanes de Roses i Riells i la Lissa, la del Portet de Moraira o la de Magalluf a Mallorca també van haver de ser regenerades. La de Premià de Mar no va patir descarnament, però el port es va veure completament inundat d'arena al cap de poc. A Salou el port fou orientat tal com es pretén

fer-ho ara a Benidorm, és a dir, al nord, omplint d'arena la bocana i impedit el trànsit dels vaixells que han de dependre d'un dragat permanent. La platja, a l'igual que en els anys anteriors, també va patir un retrocés. A Sitges, les platges es conserven, però gràcies a haver-s'hi construït successius espigons. La platja de Sagunt ha anat desapareixent permanentment, apedregant-se per culpa, segons el mateix ajuntament, de la ubicació de Puerto Siles a Canet d'en Berenguer. El de la Pobla de Farnals, als sis mesos, era completament inundat. A Pinedo es va patir un gran desastre hotelier per insalubritat. Al Campello s'han hagut de construir espigons i reomplir la platja amb constants tones de pedra fina, per tal d'evitar-ne les minves. Direm, per a acabar la llista, que els ports de Comarruga o Port Segur, a diferència dels anteriors, aïllats de la costa, al cap de pocs anys de la construcció, van reduir el calat per raó de trobar-se ubicats en un pas d'arena.

Els promotors, l'oposició i la Conselleria

«El projecte costarà més de 1.500 milions de pessetes», diu **Manuel Orts**, president del Club Nàutic i portaveu de Port Benidorm, S.A. «En un mes —recorda— vam vendre més de tres-cents amarraments. Això vol dir que Benidorm els necessitava. Projectes de ports esportius, n'hi ha hagut ací set o vuit, però aquest és l'únic real, l'únic que reeixirà».

Junt amb les empreses CLEOP i d'altres que figuren associades a ella, Dragados y Construcciones i la francesa SAP, duran endavant l'execució del gran monstre marítim que Manuel Orts promou: «encara està tot en tràmit, però tot i que el projecte s'ha retardat molt, esperem començar a principis d'estiu. Per descomptat, nosaltres tenim molts dubtes, perquè la platja es veu afectada en aquest tema. Estem esperant dur enginyers per tal que facen xarrades a Benidorm i expliquen la conveniència del port. Llevat dels nacionalistes, com **Toni Major**, que no es va pronunciar, l'ajuntament ha donat el vist-i-plau i és favorable al projecte».

«Benidorm encara està en auge, tot i que, desafortunadament, no té terrenys per construir, i això força l'especulació i qualsevol cosa es ven a un preu molt alt», diu ara **Tomàs Orts**, germà de l'anterior i regidor pel PSOE de Platges, membre també de

la Comissió d'Urbanisme. «La revista *Canfali* ha exagerat el tema, i també molts altres, i moltes de les coses que s'han dit són totalment absurdes. Perquè els més interessats en l'èxit del projecte som nosaltres».

«Si tot va normal —creu— la construcció del port s'iniciaria a començament d'estiu. És clar, si l'ajuntament hi trobàs alguna pega, ho paralytzaríem. Decidirem al final de tots els informes, però, en qualsevol cas, optem perquè les platges queden tal com estan i observarem la màxima garantia en la conservació».

En la seua opinió, «la majoria de la gent d'ací és favorable al projecte, inclús el mateix president **Lerma**. ¿El que ha passat a Catalunya? Bé, és un cas diferent al nostre. Ací hem estat abocant aigües negres durant vint anys i les platges mai no s'han vist afectades. D'altra banda —afegeix—, el port per ell mateix no interessa, no diu res, interessa la urbanització en un complex total i també el fet de poder allargar el passeig marítim fins al port. Sens dubte, el port beneficiaria Benidorm. Nosaltres, el que volem és la garantia absoluta que el port comença i el port s'acaba. Garantia financera, com si diguésem».

«Benidorm no pot canviar el seu turisme, considerat fora de les nostres fronteres com el millor del món per la seua quantitat i la seua classe social mitjana que el fa assequible a tots», diu en un dels múltiples i rigorosos documents que incansablement ha elaborat **Miquel Llinares Barceló**, socialista històric del PSOE benidor-

mer, valencianista i molt crític amb la política pro-port dels seus companys de partit, estudiós i preocupat pel futur de seu poble i de la seua costa. Miquel esgrimeix en el seu favor retalls de premsa, papers, dades, declaracions... I és radical en les seues opinions, però tremendament assenyat: «La iniciativa privada vol crear novetats que canvien el turisme existent per un turisme de luxe, que no és ni millor ni més rendible i, ni de bon tros, segur i continu que el social. A tal fi, argüeixen raons en les quals la gent del litoral no creiem, perquè sabem que són concebudes amb ànim de lucre. Idees que cometem arbitrariedats en la costa i que troben suport en les autoritats municipals en facilitar informes tècnics tendenciosos i desorientadors».

Per a **Miquel Llinares**, els que duen a cap aquest projecte «no coneixen els nostres valors humans, morals, històrics, culturals i professionals». I afegeix que «totes aquelles oficines que tinguen relació amb la costa saben la quantitat de ports que hi ha començats i que, una vegada aconseguit el negoci de la urbanització contigua, han paralytat la construcció del port, ports que ningú ja no s'ocuparà d'acabar».

Fora dels papers, Miquel Llinares insisteix: «el port no és una cosa vital per a Benidorm, centre d'una comarca molt rica. Per això s'imposa la necessitat d'elegir la ubicació i conservar la integritat i la identitat de les nostres platges, que hem de salvar del deteriorament ecològic i de la destros-

sa que, sens dubte, els causarà l'especulació».

N'hi ha que comparteixen les seues opinions. Com ara els germans **Jaume i Roc Fuster**, experts turístics de la vila: «Benidorm no necessita port perquè a la vila d'Altea hi ha prou amaraments. El que ens interessa és potenciar aquests centres. Afortunadament, la gent del nostre poble ja comença a raonar sobre els possibles perills de Port Benidorm prenent consciència del que es puga esdevenir». O com el regidor nacionalista **Toni Major**: «Contra el port no hi ha ningú, contra la ubicació, sí, perquè és el principal problema. Si fan un port on diuen, potser desapareixerà de seguida i al capdavant ens quedarem sense platges i sense port. Ho vaig dir i ho repetesc, considere letal per a la nostra ciutat aquest projecte i des del meu partit, UPV, hi durement una campanya intensíssima en contra, si es que decideixen enclavar-lo al peu de la serra Gelada».

«Amb la desaparició de les platges, desapareixeria lògicament el turisme», continua dient **Miquel Llinares**.

Per això, per a ell, per a aquest grup d'opositors i de benidormers, aquest projecte s'hauria de fixar «on no hi haja trànsit ni dipòsit constant o temporal d'arenes». Proposem com a lloc ideal la zona de costa situada a quatre quilòmetres del poble i a menys d'un de la zona urbanitzada de la platja de Ponent. És a dir, al sud, fora de les arenas, on no descarnaria les platges, i fins i tot podria ajudar a elevar el volum i l'amplada. □

Centre Carles Salvador

CURSOS PER CORRESPONDÈNCIA

1. Llengua i Literatura:

- Curs d'Iniciació.
- Curso de Iniciación (per a castellanoparlants).
- Curs Bàsic.
- Curs Progressiu de Llengua.
- Curs de Professorat.

2. País Valencià:

- Geografia i Història del País Valencià.

Matricula oberta durant tot l'any, tret del mes d'agost.
Per a més informació, adreceu-vos al **Centre Carles Salvador**, Moratín, 15, 8a. 46002-València

Subscriu-te
per telèfon
331 64 82

Una publicació mensual per a tots els xiquets i les xiquetes valencians. Ara, també als quioscs.

Cada dissabte, a les 10h, a Radiocadena (C.M. 1314) al programa de Toni Mesa. CAMACUC intervé com a invitat.

CAMACUC